

L'EMPRESA COM A PROJECTE VERTICAL INTERDISCIPLINARI PELS ESTUDIS DE GRAU D'ADE

Helena Benito
Universitat de Girona
marissa.baraldes@udg.edu

Marissa Baraldés
Universitat de Girona
helena.benito@udg.edu

Francisco José Callado
Universitat de Girona
franciscojose.callado@udg.edu

Miquel Carreras
Universitat de Girona
miquel.carreras@udg.edu

Àngels Farreras
Universitat de Girona
angels.farreras@udg.edu

Nela Filimon
Universitat de Girona
nela.filimon@udg.edu

Pilar Morera
Universitat de Girona
pilar.morera@udg.edu

Anna Panosa
Universitat de Girona
anna.panosa@udg.edu

Natalia Utrero
Universitat de Girona
natalia.utrero@udg.edu

Pilar Vergés
Universitat de Girona
pilar.verges@udg.edu

Resum

El treball que presentem és un projecte d'innovació docent que s'està desenvolupant a la Universitat de Girona i que és fruit d'una profunda reflexió a l'entorn dels problemes actual en l'ensenyament universitari. Com a fet innovador, el projecte implica el treball en equip i la coordinació d'un grup de professors que imparteix docència en el Grau d'ADE i que pertanyen a diferents àrees i departaments. Amb el desenvolupament d'aquest projecte pretenem afrontar el repte de millorar la qualitat de la nostra docència i l'aprenentatge dels estudiants de la nostra universitat i, en definitiva, reduir el fracàs acadèmic, mesurat tant en termes de reducció de l'absentisme i com en termes d'increment del nombre d'aprovat i de les qualificacions obtingudes.

1. Introducció

Des de fa més d'una dècada a la Universitat estem immersos en una voràgine de canvis en què han coincidit per una banda una renovació tecnològica a tots nivells i, per l'altra, els canvis en els models d'ensenyament i aprenentatge derivats de la Declaració de Bologna.

El treball que presentem és un projecte d'innovació docent que s'està desenvolupant a la Universitat de Girona que implica el treball en equip i coordinació d'un grup de professors que imparteix docència en el Grau d'administració i direcció d'empreses (ADE).

L'origen d'aquest projecte està en la preocupació del professorat davant l'important percentatge de fracàs acadèmic en moltes assignatures i, concretament, en les de l'àrea de comptabilitat, mesurat pel nivell d'absentisme i de suspesos enfront al nivell d'alumnes que superen l'assignatura.

Aquesta situació ha portat a una profunda reflexió del perquè d'aquest problema, fet que ha comportat que al llarg dels darrers vuit anys s'hagin posat en marxa diferents metodologies docents per incrementar la motivació i participació dels estudiants i, a l'hora, intentar pal·liar aquest problema.

Fruit de tot aquest procés, alguns membres de l'equip docent de l'àrea de Comptabilitat van decidir tirar endavant la metodologia d'aprenentatge basada en projectes. Però en una versió que podríem anomenar projecte vertical, és a dir, un projecte que es desenvolupa al llarg de tot el grau d'ADE, es comença al segon curs amb Introducció a la comptabilitat i s'acaba en el quart curs amb l'assignatura de Comptabilitat de costos.

La proposta inicial es va presentar en una reunió de Facultat, i allà es va veure la conveniència d'ampliar aquest projecte i poder treballar-hi des d'altres aspectes de la pròpia empresa. Així és com va néixer el projecte actual, en el qual s'hi van afegir assignatures de l'àmbit de l'economia de l'empresa i de recursos humans.

Es tracta d'un projecte creatiu i complex, connectat a la realitat econòmica actual i que té diferents aproximacions, per tant requereix l'anàlisi, discussió i presa de decisions per part dels estudiants en un entorn de treball en equip. És complex perquè integra dues activitats: la primera *Diagnosi i avaluació d'un pla de viabilitat d'una empresa* a partir dels comptes anuals que es proporciona a l'alumne d'una determinada empresa gironina, i que es troben dipositats al Registre Mercantil; i l'altra un *Projecte d'emprenedoria* a través de la proposta i anàlisi d'una iniciativa empresarial.

És un projecte extens ja que té una durada de 7 semestres, pràcticament al llarg de tot l'estudi de grau, i que inclou tot el mòdul de comptabilitat, on es desenvoluparà la primera activitat del projecte, configurat per les assignatures de: Introducció a la comptabilitat, Comptabilitat financera, Interpretació d'estats comptables i Comptabilitat de costos, i per algunes assignatures d'altres àmbits específics de l'empresa, que conjuntament desenvoluparan la segona part del projecte, i que són: Fonaments de l'empresa, Economia de l'empresa, Direcció de recursos humans, Direcció financera, i Direcció estratègica.

Una de les claus d'aquest canvi metodològic és que cal acostar els estudiants al món real i escurçar, així, la distància que hi ha o que ells creuen que hi ha entre el que aprenen i la realitat econòmica-empresarial. Com a professors ens hem de plantejar bé què és el que han d'aprendre i com ho han d'aprendre.

Cal pensar que ara, amb la implantació dels nous graus, és el moment apropiat per engegar aquesta metodologia de l'aprenentatge basat en projectes, i que en el nostre cas es treballa sobre una empresa real i una de fictícia i que es desenvolupa al llarg de tots els estudis del grau d'ADE.

A més, amb la nova planificació ha calgut una reestructuració dels temaris de totes les assignatures i la programació de noves, per tant sembla que amb això s'ha solventat un dels problemes que s'havien detectat per la implantació de noves metodologies docents, i que era l'excessiva rigidesa estructural del sistema universitari que impedia destinar més o menys temps en un determinat tema d'una assignatura concreta.

2. Antecedents

En cada curs acadèmic, en el moment de fer la planificació del programa de l'assignatura, l'objectiu principal que ens perseguim és com aconseguir que els estudiants aprenguin la matèria, i no en aconseguir un determinat percentatge d'aprovat. Malgrat que l'èxit dels nostres estudiants és un indicador que s'utilitza cada cop més, tant a nivell extern com intern de cada universitat, creiem que com a professors la nostra missió principal és ensenyar i fer que els nostres estudiants aprenguin; si ho aconseguim, l'èxit en serà la conseqüència.

Però, d'altra banda i relacionat amb això, el problema fonamental que tenim a les aules de les facultats és l'elevada abstenció i l'alt nombre de suspesos en moltes assignatures i, en especial, en les matèries de comptabilitat, degut a la poca implicació de l'estudiant en la matèria i al fet que el seu objectiu principal sigui aprovar amb independència d'aprendre o no la matèria.

Seguint el model tradicional de docència i aprenentatge, veiem que s'està formant una tipologia d'estudiant passiu, sense sentit crític i d'anàlisi respecte a la ciència, perquè se'ls proporciona molta informació i se'ls exigeix que al cap d'un temps ens demostrin que ens han escoltat mitjançant l'examen final. Això, però, no garanteix que hagin assimilat els continguts de l'assignatura, i el que realment ens preocupa és que no estiguem preparant professionals competents, persones que d'aquí a uns anys seran les responsables de tirar endavant la nostra economia.

Però en aquests moments estem en un context nou, un context en el qual hem deixat enrere la societat de la revolució industrial i hem entrat en la societat del coneixement, i estem immersos, encara ara, en aquesta anomenada "revolució informacional". Abans, l'únic que tenia la informació sobre la matèria era el professor i ell era el responsable de comunicar i expandir aquest coneixement. Actualment, però, tots sabem que la quantitat d'informació és tan gran que difícilment es pot absorbir, tenim una gran facilitat per trobar informació, però, d'altra banda, cal tenir sentit crític i saber destriar-la, perquè no tota la informació que rebem l'hem de considerar correcta, ni útil als objectius que ens hem proposat.

La figura del professor com a persona que té la màxima informació de la matèria deixa de ser certa i, per tant, el rol de transmissor exclusiu d'aquest coneixement dels segles XIX i XX ara ja no és vàlid. Si insistim en mantenir aquesta figura, estem limitant a l'estudiant que, per norma general, vol treballar poc i aprovar fàcilment. L'alumne desenvolupa el rol de mer espectador, absorbeix el coneixement com si fos cert i no té en compte les dades que poden completar o contradir aquesta informació perquè només treballa el coneixement transmès. El resultat és que creem un tipus de persona sense sentit crític, sense capacitat d'anàlisi crítica dels continguts i sense iniciativa personal per afrontar reptes i problemes.

Per altra banda, l'estudiant actual és totalment diferent a la del segle XX, ja que han nascut amb un ordinador sota el braç, viuen més la imatge que la paraula, i en un context cultural diferent, on no existeix la cultura de l'esforç, amb unes escales de valors diferents que provenen d'un ensenyament estàndard en el sentit que el professor imparteix el coneixement que ells han de repetir i que difícilment els motiva.

Des de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Girona, ja fa temps que varem començar a plantejar-nos com podríem despertar el seu interès per les nostres assignatures i que aprenguessin els continguts de forma significativa, i alhora potenciar la participació activa dels estudiants a classe.

D'aquesta forma en els cursos 2003/04 i 2004/05 es va plantejar l'aplicació d'una metodologia adaptada a la formació dels estudiants de primer curs de Ciències Empresariales, on l'objectiu principal es basava en el disseny metodològic d'un nou model de pràctiques interrelacionades amb les altres assignatures de l'àrea de comptabilitat, enfocat a afavorir una participació més activa en el desenvolupament de l'assignatura i, al mateix temps, que els permetés assimilar d'una forma més senzilla els coneixements comptables propis de la matèria.

La idea era gestionar un projecte d'aprenentatge que els entusiasmés i els motivés per generar una actitud positiva davant dels nous coneixements, aplicant les noves tecnologies de la informació i la comunicació. L'objectiu principal era, d'una banda, que els alumnes poguessin aprendre i assolir satisfactòriament les bases fonamentals sobre les quals s'estructura tota la normativa comptable actual, i, per l'altra, que poguessin percebre la interrelació que hi ha entre totes les assignatures comptables.

El resultat d'aquesta experiència va ser molt positiu, ja que des del seu inici els alumnes es van implicar totalment, la qual cosa va generar un important intercanvi d'idees i discussions molt interessants entre els components de cada grup de treball. Es va potenciar de manera especial el treball en equip, l'organització interna del grup, la presa de decisions, la resolució de problemes, la capacitat per aplicar la teoria a la pràctica i, sobretot, la capacitat d'aprendre.

Respecte als resultats acadèmics, varem passar de tenir en els cursos anteriors un nivell de fracàs d'entre el 72 i el 74%, a un 54%, és a dir, una reducció considerable tant del nombre de no presentats com del nombre de suspesos. Si mirem només els alumnes que van participar en aquesta iniciativa, un 68% va superar amb èxit l'examen de juny, un 5% no es va presentar i el nivell de suspesos va ser d'un 27%; enfront dels estudiants que no hi van participar amb els següents percentatges: 20% van superar l'examen, un 58% no es van presentar i un 22% va suspendre.

D'altra banda, a més de reduir el nivell de fracàs, es va poder observar que la puntuació mitjana assolida pels estudiants va millorar considerablement.

Aquests resultats ens indicaven que anaven per bon camí, però, tot i això, encara quedaven molts problemes per resoldre:

- * L'excessiva rigidesa estructural del sistema universitari que obligava a impartir un determinat programari, sense possibilitat de canvis.
- * Les reticències del propi professorat, ja que no tots els professors tenien la mateixa motivació a participar en el projecte, i només el veien com a una càrrega extra de treball, sense compensació curricular.
- * Les reticències dels estudiants a tot allò que és nou per a ells, a allò que no hi estan acostumats i que suposa un canvi respecte al que es feia tradicionalment, i que, a més, els pots suposar una càrrega extra de treball.
- * La massificació d'alumnes a les aules.
- * L'estructura dels edificis, dissenyada per a la classe magistral, amb els pupitres i les cadires clavades a terra i que no permeten el treball en grup.

Amb la voluntat de continuar aprofundint en diferents metodologies docents que motivessin a l'estudiant i que milloressin, encara més, la seva participació i rendiment acadèmic, en el curs 2008/09 es va preparar l'assignatura Comptabilitat Financera I amb una perspectiva totalment diferent i amb l'objectiu d'integrar l'alumne en el propi procés d'ensenyament-aprenentatge. D'aquesta forma el professor deixava de ser l'única persona activa a classe i l'alumne, enlloc d'escoltar, passava a ser escoltat i es convertia en una peça essencial en la transmissió i aprenentatge dels coneixements.

A través d'aquesta metodologia es pretenia:

- * una col·laboració més activa a l'aula
- * potenciar la capacitat de treballar en equip i de resoldre de problemes
- * intensificar el treball de recerca, selecció i sintetització d'una determinada informació, i
- * fomentar la creativitat i l'autocrítica

A partir d'aquí es va decidir fer particip a l'alumne en el propi temari de l'assignatura, i se'ls va proposar una sèrie de temes per desenvolupar. El professor explicaria a l'aula els punts més significatius i essencials, però haurien de ser ells els que els ampliessin i els expliquessin a la resta del grup. El professor sempre estaria al seu costat per ajudar, explicar i resoldre els dubtes que poguessin trobar, però la seva figura quedava una mica més relegada en un segon pla. Els protagonistes del procés d'ensenyament i aprenentatge havien de ser ells.

El resultat de l'aplicació d'aquest nou mètode docent va ser molt satisfactori, tant per part del professor com per part dels estudiants, ja que es van fer seva l'assignatura participant de forma molt activa en els coneixements impartits a classe. L'ambient a les nostres aules va canviar completament, tant des del punt de vista de la relació entre professor i alumnes, com entre alumnes. Es va entrenar de forma intensa la capacitat d'expressar-se, de treballar en equip, d'analitzar i sintetitzar la informació, de prendre decisions, i de aprendre a aprendre.

3. El projecte actual

No contents amb els avenços assolits, varem decidir fer un pas més enllà. Havíem aconseguit implicar als estudiants, i que aquests no veiessin la comptabilitat com una matèria fragmentada, on cada professor en desenvolupava una part, sinó com un tot. Però a la realitat les coses van més enllà, i és allà on volem que arribin els nostres estudiants, perquè quan un està al front d'una empresa ha de prendre unes decisions i aquestes decisions es basen principalment en la informació comptable.

Així doncs es va crear un nou projecte que mantenia com a eix la metodologia d'aprenentatge basada en projectes, però amb la novetat de treballar-se de manera vertical en tot el mòdul de comptabilitat, configurat per les assignatures: Introducció a la comptabilitat de segon curs, Comptabilitat financera i Interpretació d'estats comptables de tercer curs i Comptabilitat de costos i de quart curs. A més, es pretenia estendre la metodologia docent que havíem aplicat amb èxit en el curs 2008/09 a totes les assignatures de comptabilitat i a tots els cursos.

Abans de posar-lo en marxa, i mentre s'estava plantejament a nivell de facultat, es va veure la possibilitat d'ampliar-lo a altres àmbits i així és com s'hi ha integrat professorat d'altres àrees i departaments. Actualment, l'equip de recerca docent està integrat per Marissa Baraldés, Helena Benito, Àngels Farreras, Pilar Morera i Pilar Vergés del Departament d'Empresa; Francisco José Callado, Miquel Carreras, Nela Filimon, Anna Panosa i Natalia Utrero del Departament d'Economia, i Mónica Polo del Departament d'Organització, gestió empresarial i disseny de producte.

El projecte definitiu i que presentem avui és un projecte creatiu i complex, connectat a la realitat i que té diferents solucions, per tant requereix la discussió i presa de decisions per part dels estudiants. És complex perquè integra dues activitats: la primera *Diagnosi i avaluació d'un pla de viabilitat d'una empresa* a partir dels comptes anuals que es proporciona a l'alumne d'una determinada empresa gironina, i que es troben dipositats al Registre Mercantil; i l'altra un *Projecte d'emprenedoria* a través de la creació de l'empresa en la qual els agradaria desenvolupar una iniciativa empresarial.

A grans trets, la primera part consisteix en lliurar uns comptes anuals dipositats al Registre Mercantil i que pertanyen a empreses reals que es troben en dificultats financeres, i demanar que facin una anàlisi de la seva situació i una proposta de millora. La segona part, en la que s'impliquen totes les assignatures del projecte, es tracta de fer un pla d'empresa que inclogui totes els aspectes (econòmic, financer, mercantil) i que permeti despertar en ells l'esperit emprenedor.

Els objectius que es persegueixen amb el seu desenvolupament són:

- * Augmentar la motivació de l'estudiantat i, com a conseqüència, reduir l'absentisme
- * Que els estudiants aprenguin a aprendre i incentivar-los a que aprenguin de manera autònoma
- * Promoure el desenvolupament del seu talent
- * Fomentar la seva capacitat creativa i d'emprenedoria empresarial
- * Motiviar l'estudi i l'autoaprenentatge com l'única estratègia vàlida per afrontar els reptes i projectes professionals, i trencar amb la visió miop de l'estudi com el sacrifici necessari per aprovar.
- * Enriquir la connexió entre el que estudien i el seu entorn més immediat
- * Desenvolupar el sentit crític i les habilitats i competències en la presa de decisions
- * Millora del rendiment acadèmic

- * Promoure el treball en equip, reforçant les habilitats per la dialèctica argumental, la cooperació, la negociació i la presa de decisions col.lectives.

La metodologia que farem servir és ja s'està utilitzant amb èxit en les universitats de McMaster (Canadà), Maastricht (Països Baixos), Aalborg (Dinamarca) i TEC Monterrey (Mèxic), entre altres, que constitueix un model en el que els estudiants planifiquen, implementen i avaluen projectes que tenen aplicació en el món real, més enllà de l'aula de classe.

Els principals beneficis que s'espera obtenir amb l'aplicació d'aquesta metodologia serien (Northwest Regional Educational Laboratory, 2002):

- * preparar als estudiants per al lloc de treball
- * augmentar la seva motivació
- * connectar l'aprenentatge entre la universitat i la realitat professional
- * donar oportunitats de col·laboració per construir coneixement
- * augmentar les habilitats socials i de comunicació
- * incrementar les habilitats per solucionar problemes
- * permetre als estudiants realitzar i veure les connexions existents entre les diferents disciplines
- * augmentar l'autoestima
- * possibilitar una forma pràctica del món real per aprendre a utilitzar la tecnologia

De forma conjunta el que ens hem plantejat és: què necessita saber realment un estudiant per poder desenvolupar el seu lloc de treball? Sota la guia del professor, els estudiants hauran de prendre les regnes del seu propi aprenentatge, seran ells els que hauran de prendre les decisions en cada escenari concret, talment com si estiguessin enfront del seu negoci. El projecte el desenvoluparan en equips de tres o cinc persones i els àmbits que es treballaran a cada curs acadèmic estaran en funció de les assignatures programades en el grau.

PRIMER CURS	
	Fonaments de l'empresa
SEGON CURS	
Economia de l'empresa	Introducció a la comptabilitat
TERCER CURS	
Comptabilitat financera Direcció de recursos humans	Interpretació d'estats comptables Direcció financera
QUART CURS	
Comptabilitat de costos	

3.1. Primera fase: Primer curs

Fonaments de l'empresa

El projecte s'inicia amb l'assignatura de Fonaments d'Empresa, assignatura que ofereix una visió introductòria i global de l'empresa des de la perspectiva de la direcció general i la direcció de les principals àrees funcionals. Tenint en compte aquest enfocament i el nivell de l'alumnat, els objectius inicials són molt bàsics i la finalitat és definir les bases de la iniciativa empresarial que hauran de desenvolupar

durant el grau. En termes més concrets, els aspectes que hauran de treballar de manera introductòria són:

1. *Idea de negoci i estratègia empresarial:* a partir dels enfocaments presentats en l'assignatura, els alumnes hauran d'articular una proposta de model de negoci, determinar quins aspectes seran claus per estructurar l'estratègia o model de negoci proposat.
2. *Àrea Financera:* Tenint en compte els aspectes treballats, els alumnes hauran d'elaborar una primera estimació de la inversió que requereix el seu projecte i de com s'anirà fent líquida (recuperació), així com de les necessitats financeres i les alternatives de finançament que poden considerar, tot valorant el seu cost.
3. *Àrea Comercial:* A partir d'una visió introductòria, els alumnes hauran de presentar els elements bàsics que han de definir l'estratègia de màrqueting, identificant el mercat objectiu i definint el posicionament cercat.

Aquests aspectes es treballaran en el context del conjunt d'activitats proposades, concretament els alumnes hauran de presentar tres activitats específiques que seran comentades i valorades pel professorat amb la finalitat d'enriquir aquestes propostes.

3.2. Segona fase: Segon curs

Economia de l'empresa

La proposta d'articulació de l'assignatura en el marc del projecte és la següent:

Continuar amb el projecte d'empresa començat a Fonaments de l'Empresa (FE), desenvolupant aspectes concrets, derivats del programa de l'assignatura: (a) govern de l'empresa; (b) model de negoci; (c) estructura interna; i (d) estratègies de creixement.

Els alumnes haurien de definir un tipus d'empresa (estructura de propietat i financera) i valorar el seu impacte sobre els interessos dels treballadors, directius i propietaris (a); partint de l'anàlisi de l'entorn extern i intern, plantejar la planificació estratègica a cada nivell: corporatiu, de negoci i funcional (b); plantejar l'arquitectura de l'organització (definir l'assignació de responsabilitats, la presa de decisions, tasques a realitzar, etc.) i també l'organització interna de l'empresa (organigrama, incentius, sistemes de control) i com es relaciona aquesta amb el model de negoci i la planificació estratègica (c); definir la frontera vertical i horitzontal de l'empresa, estratègies de diversificació i internacionalització (d).

L'objectiu és oferir una visió integrada sobre com els aspectes anteriorment mencionats (a, b, c, d) interactuen i s'ajusten de manera dinàmica per permetre l'adaptació de l'empresa al seu entorn competitiu i l'acompliment dels objectius fixats, a curt i llarg termini. El projecte buscarà també una coherència global, donat que alguns temes es tractaran més en detall en cursos següents.

Introducció a la comptabilitat

En el segon semestre arribaran a l'assignatura d'Introducció a la comptabilitat, entenent aquesta com el pilar fonamental d'un conjunt d'assignatures obligatòries que s'agrupen dins del mòdul de comptabilitat, aquestes són: Comptabilitat financera, Interpretació d'estats financers i Comptabilitat de costos, a més de les diferents assignatures optatives que s'oferiran en els cursos següents.

En aquesta es pretén que l'estudiant es familiaritzi amb els conceptes comptables bàsics, en la seva terminologia pròpia i específica, que sigui capaç de desenvolupar el cicle comptable complet.

És molt important que l'estudiant descobreixi que la comptabilitat és un sistema d'informació cabdal que té l'empresa per explicar en quina situació es troba, per tant, és importat que aprengui el llenguatge amb el qual ens informa.

Per tant, l'estudiant haurà de planificar el patrimoni de l'empresa que ha creat en els semestres anteriors i començarà a enregistrar les operacions empresarials més significatives, tot desenvolupant el cicle comptable complet d'un exercici econòmic.

A part, s'haurà treballat, només a nivell de comprensió, els comptes anuals que se li varen entregar en el primer curs.

L'avaluació del projecte en aquesta assignatura serà del 70% de la nota final. El 30% restant serà la nota obtinguda en les proves-control que hauran realitzat de forma individual durant el curs. Per poder fer mitja entre aquestes dues puntuacions, caldrà obtenir un mínim d'un 80% en la realització de les proves.

3.3. Tercera fase: Tercer curs

Comptabilitat financera

L'objectiu de l'assignatura és introduir als estudiants en la normativa comptable i el seu desenvolupament es basa en el contingut del PGC-2008. Hauran de conèixer i comprendre el marc conceptual de la comptabilitat i la formulació dels comptes anuals, i saber com utilitzar el pla comptable en el registre d'operacions: normes de registre i valoració, quadre de comptes i definicions i relacions comptables.

L'estudiant haurà d'adaptar el treball realitzat en l'assignatura d'Introducció a la comptabilitat a la normativa comptable vigent. A més, hi inclourà operacions complexes com les de finançament aliè per mitjà de leasing, préstecs o pòlisses de crèdit, i els impostos, especialment l'IVA i l'Impost de societats.

El desenvolupament d'aquesta part del projecte ha de permetre a l'alumne tenir una major comprensió del contingut i la formulació de comptes anuals més complexos.

L'avaluació del projecte en aquesta assignatura serà del 70% de la nota final. El 30% restant serà la nota obtinguda en les proves-control que hauran realitzat de forma individual durant el curs. Tot i això, per poder fer mitjana entre aquestes dues puntuacions, caldrà obtenir un mínim d'un 80% en la realització de les proves.

Direcció de recursos humans

A partir de la definició de l'estratègia empresarial, cal equipar-la d'una arquitectura organitzativa i humana; l'eina per aconseguir-ho son la definició i valoració de llocs de treball, per establir el perfil professional. Aquesta activitat ens permet seleccionar els millors candidats, establir una política retributiva equitativa i desenvolupar plans de carrera horitzontals i verticals, amb la finalitat d'assolir els objectius del lloc de treball i els objectius estratègics empresarials.

Conseqüentment, s'introdueix a l'alumne en la gestió dels recursos humans a l'organització empresarial. Per dirigir persones calen unes habilitats directives, entre les més destacades la resolució de conflictes i la negociació; es treballa amb els alumnes casos reals de conflicte laboral i de negociació.

Els estudiants hauran d'establir l'arquitectura organitzativa de l'empresa; realitzar la definició i disseny de cinc llocs de treball (un càrrec directiu, un comandament intermedi, administració, comercial i de producció), a partir dels quals s'establirà la política retributiva i els desenvolupament professional de les persones que ocupen els llocs de treball. Tanmateix, hauran de presentar un conflicte i tot el procés de negociació.

Interpretació d'estats comptables

Aquesta matèria serveix a l'estudiant per continuar treballant els comptes anuals. La memòria com estat que complementa a la resta i del que obtenim informació bàsica per l'anàlisi posterior, és un dels temes en què demanem que l'alumne s'impliqui més, i per això cal un aprenentatge molt participatiu.

La proposta que plantejgem és l'anàlisi de tres aspectes claus en el desenvolupament de l'empresa: la solvència, l'obtenció de valor i la rendibilitat. Per fer-ho cal centrar-nos en el programa de l'assignatura que podem dividir en els següents blocs:

- *Anàlisi del balanç*: cal arribar a establir el grau de liquidesa i solvència tant a llarg com a curt termini.

- *Anàlisi del compte de resultats*: Es realitza un estudi dels seus components per determinar la creació de valor de l'empresa, s'utilitzen a més les eines habituals per poder arribar a les causes d'obtenció del resultat com són el càlcul de rotacions, el període mig de maduració, càlcul de capital corrent, tant el seu valor real com l'ideal o també el sectorial.

- *Anàlisi de la rendibilitat*: S'estudia l'obtenció d'aquesta variable tant per les inversions, com pel finançament i pels accionistes de l'empresa.

Els criteris d'avaluació seguiran les línies marcades per les assignatures de l'àrea de comptabilitat.

Direcció financera

Una vegada s'han estudiat les finances a nivell més general, en aquesta assignatura ens endinsem en la valoració dels projectes d'inversió així com en l'estudi del seu finançament. A aquestes alçades l'estudiant ja té una bona base de

coneixement comptable, que li serà molt útil per poder treballar correctament la matèria.

La proposta és analitzar la viabilitat d'un projecte d'inversió i del seu finançament. A partir de l'empresa ja creada, l'estudiant pot optar per fer una projecció del negoci o bé proposar un projecte d'ampliació o negoci complementari.

En tot cas, caldrà que busqui i documenti les diferents alternatives de finançament que més s'adaptin a les necessitats del projecte i que en valori el seu cost. Així mateix, caldrà que analitzi detalladament les previsions d'ingressos i de despeses.

En definitiva, es tracta de valorar la viabilitat del projecte o negoci en qüestió a partir de les previsions i de valorar-ne el seu risc

Per a la realització de les tasques, caldrà que facin un treball de camp tant en la part de previsions d'ingressos i despeses, com en la part del finançament. Així mateix, els caldrà la utilització de programes informàtics, bàsicament del full de càlcul, per tal de poder realitzar les previsions i aplicar els models d'anàlisi .

3.4. Quarta fase: Quart curs

Comptabilitat de costos

Els objectius principals d'aquesta assignatura són que l'estudiant pugui: seleccionar i sistematitzar de forma eficient la informació, en funció dels objectius de l'empresa; poder analitzar les dades, saber-les interpretar i sobretot poder extreure resultats rellevants; calcular el cost d'un producte o servei a partir de la informació financera elaborada per l'empresa.

Hauran de comprendre el marc conceptual de la comptabilitat costos, essent capaços de poder calcular mitjançant diferents criteris quin és el cost d'un producte o servei. També hauran de saber com utilitzar els diferents criteris de càlcul dels costos depenent d'un marc empresarial en concret.

Aquesta matèria serveix a l'estudiant per continuar treballant la comptabilitat però amb una visió diferent, orientada cap als centres de producció.

El desenvolupament d'aquesta part del projecte ha de permetre a l'alumne de crear uns costos a una empresa determinada i així poder donar-li una visió més real de l'activitat empresarial, veure si és viable en el mercat actual, apropar a l'estudiant a una casuística el més real possible i així poder tenir una millor comprensió de la realitat.

L'avaluació del projecte en aquesta assignatura serà del 70% de la nota final. El 30% restant serà la nota obtinguda en les proves-control que hauran realitzat de forma individual durant el curs. Tot i això, per poder fer mitjana entre aquestes dues puntuacions, caldrà obtenir un mínim d'un 80% en la realització de les proves.

3.5. Avaluació

L'avaluació del projecte es farà mitjançant mètodes quantitius i mètodes qualitius. Els mètodes qualitius, amb l'anàlisi dels resultats acadèmics, ens permetran mesurar com s'ha reduït el fracàs acadèmic (nombre d'aprovat) i com s'ha millorat el rendiment (notes dels aprovats). Les dades que s'obtinguin dels estudiants que han participat en el projecte es podran comparar amb les dels estudiants de la mateixa promoció que no hi han participat, i també amb les dades d'altres anys en què no s'havia posat en marxa aquesta metodologia docent.

Les dades quantitatives s'obtidran a través d'enquestes. Als estudiants, abans d'iniciar el projecte, se'ls demanarà una sèrie de dades i valoracions personals, com ara l'edat, estudis anteriors, nota d'accés, si treballen, si van triar l'estudi d'ADE en primera opció, habilitats en l'ús d'eines informàtiques, dedicació diària a l'estudi, etc. Un cop acabat el projecte se'ls passarà una nova enquesta i es podran comparar els resultats obtinguts en una i altra.

Per últim, donat que es contempla la possibilitat que alguns dels projectes siguin reconeguts com a treball de fi de grau i que aquests s'hauran de presentar i defensar davant de tribunal, les notes i les valoracions que facin les persones que el compondran també ens permetran avaluar la consecució dels objectius que ens hem plantejat.

4. Consideracions finals

Abans de presentar les conclusions, volem fer constar que es tracta d'un projecte que s'ha posat en marxa aquest curs 2010/11 i, per tant, que no disposem de dades concloents en relació a la consecució dels objectius que ens hem plantejats.

Tot i això, tenint en compte les anteriors iniciatives que s'han portat a terme, ens podem aventurar i exposar les següents consideracions:

1. El projecte que presentem està basat en l'aprenentatge de l'estudiant a través de la combinació del curs tradicional amb el desenvolupament d'un projecte vertical, el qual ha de reforçar les relacions entre la teoria acadèmica i la pràctica professional.
2. Es pretén que els estudiants aprenguin a resoldre problemes reals i a combinar els coneixements dels diferents camps acadèmics per la realització del projecte.
3. Esperem que amb la seva aplicació s'afavoreixi la creativitat i la innovació, ja que les solucions al projecte no estan escrites en els manuals.
4. A més, aprendran a treballar i exposar el projecte i els seus resultats en un temps determinat, realitzant un informe o article científic del treball realitzat.
5. Com a conclusió final, amb aquests canvis esperem aconseguir la millora del rendiment acadèmic, la reducció del fracàs acadèmic i, principalment, la millora de la qualitat de l'ensenyament que impartim a la facultat.

5. Bibliografia

Araújo, U. F. i Sastre, G. (2008), coordinadors. *El aprendizaje basado en problemas. Una nueva perspectiva de la enseñanza en la universidad*. Barcelona: Editorial Gedisa.

Escribana, A. i Del Valle, A. (2008), coordinadors, *El aprendizaje basado en problemas. Una propuesta metodológica*. Madrid: Nancea.

Fabra, M.Ll. i Doménech, M. (2000), *Hablar y escuchar*. Barcelona: Editorial Paidós Ibérica S.A.

Flecha, R. I M. Rotger, J. (2003-2004), Innovación, democratización y mejora de la docencia universitaria en el marco de la sociedad de la información. *Contextos educativos*, 6-7: 159-166. Universidad de Barcelona.

Mouse, J. H. C.; Bouhuijs, P. A. J. i Shmidt, H. G. (2008), *Introduction to Problem-based Learning : A student guide*. Wolters-Noordhoff

Project-Based Instruction: Creating Excitement for Learning (2002), Northwest Regional Educational Laboratory. Recuperat el 13 d'abril 2011, des de <http://www.nwrel.org>

6. Qüestions i/o consideracions per al debat

En quant a les qüestions que es podrien considerar per al debat serien:

- * L'excessiva rigidesa estructural del sistema universitari
- * La importància dels canvis metodològics i la manca de recursos humans, econòmics i materials per a dur-los a terme
- * Les limitacions en l'aplicació d'innovacions docents: massificació a les aules, estructura dels edificis que està més adaptada a l'ensenyament tradicional, etc.
- * La cursa d'obstacles que suposa la implantació d'innovacions docents: superar la por als canvis, les reticències del professorat, reticències dels estudiants i d'alguns equips de govern.